

Strategie primární prevence školy, 2019 - 2027

Základní škola T.G. Masaryka Pyšely

Pražská 168, 251 67 Pyšely

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Preventivní strategie školy vychází z příslušných dokumentů MŠMT, především z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže, příslušných metodických pokynů a vyhlášek MŠMT a dalších dokumentů týkajících se oblasti prevence rizikového chování. Respektuje dlouhodobou výchovně vzdělávací koncepci školy a místní podmínky, dále pak populační vývoj, personální a finanční zajištění. Klade si za cíl stanovit dlouhodobé priority v oblasti prevence rizikového chování a předcházení vzniku rizikového chování.

Úspěšně se rozvíjí spolupráce ŠMP a VP, poradenského pracoviště školy a vedení školy. ŠMP úzce spolupracuje s OMP v Benešově. Se souhlasem vedení školy poskytuje správci webových stránek školy informační materiály pro sekci prevence. Podílí se na zajištění pravidelných akcí (projekty školy) preventivních programů, sleduje novinky v dané oblasti a průběžně se vzdělává.

I. Zapojení školy do projektů

Škola se zapojuje do preventivních programů a aktivit, které soustavnou výchovně vzdělávacích činností budují správný postoj k životu a zdravému životnímu stylu.

V těchto projektech budeme pokračovat i nadále. Jedná se zejména o Zdravé zoubky, Ovoce a mléko do škol.

Pravidelně se zajímáme o další vypsané grantové projekty, které se váží jak k prevenci, tak i posilování kompetencí žáků a budování dobrých vztahů v kolektivu.

V rámci tzv. šablon realizujeme aktivity, které slouží k podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem a také ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jedná se zejména o speciálně pedagogickou péči.

Další programy a volnočasové aktivity budeme volit dle zájmu, nabídky a možností školy a našeho regionu.

Pravidelně spolupracujeme s KRPŠ, městem Pyšely a Domovem pro seniory, Alzheimer centrem

Využíváme možností našeho města a , zejména při společných akcích typu Dětský den, projekt Vánoce, Masopust, Uklidíme si Pyšely aj.

II. Cílové skupiny primární prevence

Primární skupiny

a) Děti a mládež

Cílem našeho působení je dítě, které je:

- odolnější vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná rozhodnutí při vědomí všech variant
- schopné řešit, popřípadě schopné nalézt pomoc při řešení problémů
- vybaveno přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- vyhraněno negativně vůči návykovým látkám
- otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům
- aktivní k přijímání zdravého životního stylu
- aktivně se zapojující do života školy

b) Pedagogičtí pracovníci

Naší snahou je vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativní, empatický, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený pedagogický pracovník, který se zároveň aktivně podílí na zdravém vývoji žáků a tvorbě preventivních aktivit a programů. Tomu podřizujeme především DVPP - odborná školení pracovníků dle potřeby školy.

Sekundární skupiny

c) Rodiče a veřejnost

1. informační servis

- ✓ informační letáky pro rodiče
- ✓ Dny otevřených dveří
- ✓ schůzky KRPŠ
- ✓ třídní schůzky a konzultace
- ✓ komunikace s TU
- ✓ konzultační hodiny ŠMP
- ✓ webové stránky školy, prezentace školy v médiích

2. aktivní formy spolupráce s rodiči

- ✓ spolupráce rodičů při zajišťování akcí školy
- ✓ aktivní návrhy rodičů a spolupráce při vytváření akcí školy
- ✓ aktivní spolupráce se KRPŠ
- ✓ metodické materiály pro rodiče, programy prevence od ŠMP

3. poradenská činnost

- ✓ konzultační hodiny (všichni vyučující, TU, ŠMP, VP)
- ✓ databáze institucí pracujících v oblasti primární prevence
- ✓ možnost zprostředkování dalších služeb formou předání kontaktu

III. Vymezení pojmů primární prevence

Škola se v oblasti primární prevence zaměřuje na

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům:

- záškoláctví
- šikana, násilí
- vandalismus
- rasismus, xenofobie
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, OPL)
- poruchy příjmu potravy, psychické nemoci
- onemocnění HIV/AIDS
- netolismus (virtuální drogy), patologické hráčství
- kriminalita nezletilých a mladistvých
- nebezpečí náboženského a politického extremismu

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence:

- domácí násilí
- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování výchovy mládeže
- poruchy příjmu potravy

Důraz klademe na specifickou primární prevenci, která má podle našich zkušeností nejvýraznější přínos pro děti a mládež. Využíváme našich vlastních možností – zařadili jsme řadu témat do ŠVP (VKZ), dále v rámci výuky a projektů školy zajišťujeme exkurze, pravidelné preventivní aktivity a programy (viz i kapitola Dlouhodobé projekty), podporu vedení třídnických hodin. Pokračujeme také s dlouhodobou spoluprací s PPP a SPC, pokračujeme ve spolupráci s OSPOD a kurátory pro mládež.

V rámci nespecifické primární prevence pracuje také výborně ŠD, kde vychovatelky zajišťují velké množství volnočasových aktivit.

IV. Dlouhodobé cíle

V rámci primární prevence rizikového chování si stanovujeme jako dlouhodobé cíle:

- efektivně fungující primární prevence na škole
- provázanost spolupráce s příslušnými institucemi (MŠMT, OMP, PPP, Policie ČR, OSPOD)
- spolupráce s místními a regionálními institucemi a organizacemi
- funkční informační systém školy (uvnitř i vně prostředí školy)

- podpora DVPP v oblasti primární prevence (DVPP ŠMP, VP, TU, pedagogů a vychovatelek ŠD) dle nabídky a potřeb školy
- evaluace programů školy
- aktivní zapojení zákonných zástupců dětí do života školy

Metody a formy řešení dílčích aktivit

1. stupeň:

Nástup do školy je velké změna v životě dítěte, a proto se zaměřujeme především na:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit, návštěvy představení, koncertů, besed apod., účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení, chování nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- environmentální výchova

2. stupeň:

Druhý stupeň je náročný zejména z důvodu přechodu na jiný styl práce, změnu kolektivu (odchod na víceleté gymnázium, příchod nových spolužáků), časté střídání vyučujících a místností, nové předměty. Zde klademe důraz na:

- vzájemné poznávání spolužáků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- společenské vztahy (včetně mediální výchovy, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zavedení třídnických hodin do rozvrhu a jejich využití k podpoře pozitivního klimatu třídních kolektivů
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR)
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.

- na základně průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (VKZ)
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování programů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let)
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech také formou organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu, školy v přírodě, ozdravného pobytu u moře, aj.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (sportovní akce, soutěže atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- žákovský parlament - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití, je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány práce třídních učitelů, připomínky dětí a žákovského parlamentu, třídnické hodiny a hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizván OMP, pracovník PPP, SVP nebo OPSPODu.

Aktualizováno 28. 8. 2023
Mgr. Jitka Bartošová, ŠMP